

ředitel: Prof. MUDr. K. Pavelka, DrSc.	Revmatologický ústav	Tel. 234 075244
	P.O.Box 63 Na Slupi 4, 128 50 Praha 2	Fax 22491 4451 E-mail: pavelka@revma.cz

Praha 14.4.2011

Posudek na bakalářskou práci Mgr. Ivany Látalové „Výživa při dně – od historie po současnost, reálné možnosti ovlivnění výživou a důsledky plnění přísných stravovacích omezení“

Mgr. Ivana Látalová si dala za cíl zhodnotit význam výživy při dně, respektive úroveň znalostí pacientů s tímto onemocněním o základních dietetických principech a potažmo i o způsobu jakým jsou pacienti o nutnosti dietetických opatření informováni ošetřujícími lékaři. Nutno konstatovat, že jde o téma velice aktuální a vhodně zvolené, protože režimová opatření při dně jsou nesmírně důležitá a dna patří mezi léčitelná a ovlivnitelná onemocnění. Projevuje se zde však obecná nechuť pacientů k restriktivním režimovým opatřením a snaha řešit celou problematiku pouze farmakologicky. Dále se ukazuje nedostatečná angažovanost lékařů v edukaci, ale i absence vhodných materiálů pro pacienty.

Bakalářská práce má celkem 66 stran, celkem 28 citací, v příloze pak je vyvinutý dotazník a informovaný souhlas pacienta.

Práci lze rozdělit do tří částí. V teoretické části se autorka věnuje dnové artritidě jako chorobě, kterou popisuje dle obvyklého schématu, tzn. od historie choroby přes etiopatogenezi, diagnostiku, kliniku a terapii. Tato část je napsána adekvátně s odpovídajícími citacemi a po odborné stránce jí nelze nic vytknout.

V další části se pacientka věnuje problematice výživy při dně. Historicky rozebírá celkem 4 existující monografie, které se problematikou dietních opatření při dně zabývají a pokrývá publikaci od roku 1941 až po poslední publikaci z roku 1991. Při rozboru každé z těchto publikací kriticky rozebírá přínosy a nedostatky této práce. Z uvedeného přehledu také vyplývá poměrně malá pozornost, která byla problematice v minulosti věnována.

V další části práce již autorka specifikuje výzkumné hypotézy, které si dala a popisuje metodologii vědecké práce. Vypracovala dotazník, který byl formou interview překládán pacientům, kteří si v lékárně vyzvedávali předpis na alopurinol, což je nejvýznamnější lék, který snižuje hladinu kyseliny močové. V dotazníku se autorka soustředila na některé demografické charakteristiky pacientů (pohlaví, stáří), dále který lékař se o pacienta s hyperurikémií stará, fakt jestliže byl pacient nebo nebyl o dietě edukován, dále je pak vyhodnoceno jaké jsou znalosti pacientů o dně obecně, konkrétně o jednotlivých typech zakázaných nebo nedoporučovaných potravin a o konzumaci alkoholu. V poslední části jsou dotazy, jak pacienti doporučení dodržují. Všechny tyto otázky jsou pak vyhodnoceny pro muže a ženy zvlášť.

Vlastní výsledky:

Do studie bylo zařazeno celkem 48 pacientů. Bylo zjištěno, že většina z nich je starších 50 let. Převahu mají muži, tak jak se dalo očekávat. Pacienty léčí v 71 % praktický lékař a revmatolog jen ve 4 %. Informaci o tom jakou chorobou trpí dostalo 92 % respondentů. Informace o nutnosti dodržování dietních opatření a konkrétní doporučení však bylo předloženo pouze 40 % ženských respondentek, což je velmi nedostatečné. Zarážející je také fakt, že dietu dodržovalo, tak jak bylo doporučeno lékařem pouze 13 % pacientů, 27 % pacientů pak jí sice dodržovalo, ale jen krátkodobě a 60 % pacientů přiznalo, že dietu dodržuje pouze částečně. Např. při příjmu alkoholu abstinovalo pouze 7 % respondentů, 44 % přiznává 1-2 drinky týdně a 27 % 2-5 drinků týdně či více.

Hodnocení práce:

Výběr tématu lze považovat za šťastný, protože literární přehled jasně prokázal, že není dostupný dostatek dat o stravovacích návycích pacientů s dnou ani o způsobu edukace, který je pacientům poskytován.

Metodologie práce je adekvátní. Byl vytvořen dotazník, který byl formou interview aplikován. Byla získána data celkem od 48 pacientů, která byla formou jednoduché deskriptivní statistiky prezentována.

Za určitý nedostatek práce považuji fakt, že byl dotazník vyplněn pouze u 48 pacientů. Takže výsledky nelze považovat za zcela reprezentativní. Určitou limitaci i fakt, že výsledky byly získávány v jedné lékárně, což může určité údaje zkreslovat. Jako příklad mohu uvést fakt, že v dotaznících bylo zjištěno, že pouze u 4 % populace byl předepisujícím lékařem revmatolog, což pravděpodobně odráží fakt malé přítomnosti revmatologa v místě výzkumu dané lékárny a nemusí být nutně pravda pro celou republiku.

Za další formální nedostatek považuji literaturu, které neodpovídá vždy standardům a není značena v textu a číslována.

Celkové hodnocení:

Celkově hodnotím práci kladně a doporučuji její přijetí v rámci bakalářského studia.

Doporučení:

Domnívám se, že část práce pojednávající o výživě při dně je kvalitní a mohla by být použita jako edukační materiál pro pacienty či jako podkladový materiál pro příručku pro nelékařský i lékařský zdravotnický personál a pacienty.

prof. MUDr. Karel Pavelka, DrSc.

